

Studieordning for erhvervsakademiuddannelse inden for produktion (produktionsteknolog AK)

August 2015

Indholdsfortegnelse

1. Studieordningens rammer	4
1.1. Ikrafttrædelsesdato.....	4
1.2. Overgangsordninger.....	4
1.3. Læsevejledning	5
2. Optagelse på uddannelsen	5
2.1. Krav til uddannelse, fagfordeling samt eventuel optagelsesprøve.....	5
2.2. Faglige kriterier for udvælgelse af ansøgere	5
3. Uddannelseselementer og uddannelsens moduler	6
3.1. Tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet af uddannelseselementer, praktik og prøver	6
3.2. Kerneområder.....	8
3.3. Obligatoriske uddannelseselementer.....	8
3.4. Valgfri uddannelseselementer (Valgfag)	16
3.5. Praktik.....	16
3.6. Regler for praktikkens gennemførelse	17
3.7. Undervisnings- og arbejdsformer	17
3.8. Differentieret undervisning.....	18
3.9. Læsning af tekster på fremmedsprog	18
4. Internationalisering	19
4.1. Uddannelse i udlandet	19
4.2. Aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallellforløb.....	19
5. Prøver og eksamen på uddannelsen	19
5.1. Prøverne på uddannelsen	19
5.2. Placering af prøverne i uddannelsesforløbet	21
5.3. Førsteårsprøven	21
5.4. Krav til skriftlige opgaver og projekter	21
5.5. Krav til det afsluttende projekt	22
5.6. Anvendelse af hjælpemidler	22
5.7. Særlige prøvevilkår	22
5.8. Syge- og omprøver	22
5.9. Det anvendte sprog ved prøverne.....	24
5.10. Studiestartprøven	24
5.11. Brug af egne og andres arbejder (plagiat)	24
5.12. Eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen	24
6. Andre regler for uddannelsen	25
6.1. Regler om mødepligt	25

6.2.	Merit	25
6.3.	Forhåndsmerit.....	26
6.4.	Meritaftaler for fag, omfattet af studieordningens institutionsdel	26
6.5.	Kriterier for vurdering af studieaktivitet	26
6.6.	Udskrivning ved manglende studieaktivitet	26
6.7.	Dispensationsregler.....	26
6.8.	Klager	26

1. Studieordningens rammer

Formålet med erhvervsakademiuddannelsen inden for produktion er at kvalificere den uddannede til selvstændigt at kunne planlægge, organisere og gennemføre opgaver inden for produktion, produktudvikling samt teknisk salg og indkøb i erhvervsvirksomheder.

Uddannelsen er en fuldtidsuddannelse, der er normeret til 120 ECTS-point. Uddannelsen er placeret som erhvervsakademigrad i henhold til kvalifikationsrammen for de videregående uddannelser, svarende til niveau 5 på kvalifikationsrammen for livslang læring.

Erhvervsakademiuddannelsen inden for produktion giver den uddannede ret til at anvende titlen produktionsteknolog AK. Den engelske titel er AP Graduate in Production Technology.

Uddannelsens engelske betegnelse er Academy Profession Degree Programme in Production Technology.

For uddannelsen gælder seneste version af følgende love og bekendtgørelser:

Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser

Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-loven).

Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (LEP-bekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for produktion (produktionsteknolog AK) (uddannelsesbekendtgørelsen)

Fællesdel / institutionsdel af studieordningen

Studieordningen består af en fællesdel, der er vedtaget i Erhvervsakademiernes uddannelsesnetværk for uddannelsen, samt en institutionsdel, der er fastsat af den enkelte uddannelsesinstitution. Fællesdelen udgøres af pkt. **2.1, 2.2, 3.2, 3.3, 3.5, 5.5, 6.3 og 6.7**. Resten af studieordningen udgør studieordningens institutionsdel.

Fællesdelen er godkendt af Erhvervsakademiernes uddannelsesnetværk på møde d. 18/8 2014

1.1. Ikrafttrædelsesdato

Denne studieordning træder i kraft august 2015 og gælder for alle studerende, der starter på uddannelsen efter denne dato.

1.2. Overgangsordninger

Studerende, der er startet på uddannelsen efter tidligere gældende studieordninger, skal færdiggøre uddannelsen efter disse regler. Undtaget herfor er eventuelle regler vedr. afmelding til prøver. For afmelding til prøver gælder eksamensbekendtgørelsens § 5, stk. 1 således, at afmelding til en prøve ikke kan finde sted, med mindre dette er begrundet med dokumenteret sygdom eller barsel.

1.3. Læsevejledning

Al tekst markeret med blått vedrører studieordningens institutionsdel, dvs. emner der er specielt gældende for KEA. Tekst med sort vedrører studieordningens fællesdel.

2. Optagelse på uddannelsen

Studerende kan optages på uddannelsen, hvis de opfylder kravene til uddannelse, samt de eventuelle specifikke adgangskrav, som nævnt under pkt. 2.1. Optagelse sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

2.1. Krav til uddannelse, fagfordeling samt eventuel optagelsesprøve

Adgangskravene fremgår af adgangsbekendtgørelsens bilag 1. Pr. 1. august 2015, var kravene:

Adgang via gymnasial eksamen:

Specifikke adgangskrav: Matematik C

Adgang via erhvervsuddannelse:

Beslagsmedeuddannelsen, cnc-teknikuddannelsen (trin 2), cykel- og motorcykelmekaniker (med specialer), entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen (med specialer), finmekaniker (med specialer), flymekaniker, industriteknikuddannelsen (med specialer), karrosseriuddannelsen, køletekniker (trin 2), maskinsnedker (trin 2), mekaniker (trin 2), metalsmed (med specialer), plastmager (trin 2), procesoperatør (trin 2), skibsmekaniker (trin 2), skibsmontør (trin 2), skibstekniker (trin 2), skorstensfejer (trin 2), smedeuddannelsen (med specialer), snedker (med specialer), støberitekniker (trin 2), teknisk designer, vindmølletekniker (med specialer), værktøjsuddannelsen (trin 2)

Ingen specifikke adgangskrav

Adgang via relevant erhvervsuddannelse:

Specifikke adgangskrav: Engelsk C og matematik C

Anden adgang:

Adgangseksamen til ingeniøruddannelsen

Ingen specifikke adgangskrav

2.2. Faglige kriterier for udvælgelse af ansøgere

Ikke relevant.

3. Uddannelseselementer og uddannelsens moduler

3.1. Tidsmæssig placering i uddannelsesforløbet af uddannelseselementer, praktik og prøver

Uddannelsens struktur og sammensætning				
Kerneområder	Obligatorisk uddannelseselement: "Fra Produktionsudvikling til produktion"	Obligatorisk uddannelseselement: "Automatisering"		
	1. studieår (1. og 2. semester)	3. semester		4. semester
Metode, 8 ECTS	8			
Produktudvikling, 9 ECTS	9			
Konstruktion, 11 ECTS	11			
Teknisk dokumentation 6 ECTS	6			
Materiale- og fremstillingsprocesser 9 ECTS	9			
Virksomhedsteknik 10 ECTS	10			
Produktionsteknik 7 ECTS	7			
Automatisering 5 ECTS		5		

Valgfri uddannelses- elementer 25 ECTS			25	
Praktik 15 ECTS				15
Afslutningsprojekt 15 ECTS				15
ECTS-point Samlet 120 ECTS	60	5	25	30

3.2. Kerneområder

Uddannelsen har følgende kerneområder, jf. uddannelsesbekendtgørelsen:

- Metode (8 ECTS)
- Produktudvikling (9 ECTS)
- Konstruktion (11 ECTS)

- Teknisk Dokumentation (6 ECTS)
- Materialer og fremstillingsprocesser (9 ECTS)
- Virksomhedsteknik (10 ECTS)
- Produktionsteknik (7 ECTS)
- Automatisering (5 ECTS)

3.3. Obligatoriske uddannelseselementer

Uddannelsens obligatoriske uddannelseselementer er:

- "Produktudvikling til produktion"
- Automatisering

Fra "**Produktudvikling til produktion**" består af:

- Metode (8 ECTS)
- Produktudvikling (9 ECTS)
- Konstruktion (11 ECTS)
- Teknisk Dokumentation (6 ECTS)
- Materialer og fremstillingsprocesser (9 ECTS)
- Virksomhedsteknik (10 ECTS)
- Produktionsteknik (7 ECTS)

I alt 60 ECTS

Læringsmålene for uddannelseselementet bliver omsat ud fra, og er identiske med kerneområdernes Viden, Færdigheder og Kompetencer.

Dette uddannelseselement afprøves ved en **1. årsprøve**, der dækker det obligatoriske uddannelseselement "Fra produktudvikling til produktion" på 60 ECTS. Læringsmålene for uddannelseselementet er identisk med læringsmålene for prøven.

Automatisering (5 ECTS)

Det obligatoriske uddannelseselement "**Automatisering**" er lig med kerneområdet af samme titel, og med samme indhold og ECTS omfang og læringsmål.

Det obligatoriske uddannelseselement afprøves ved en **Automatiseringsprøve** der dækker uddannelseselementet Automatisering på 5 ECTS. Læringsmålene for uddannelseselementet er identisk med læringsmålene for prøven.

3.3.1. Metode – 8 ECTS

Kerneområdets funktion er at sætte den studerende i stand til at sætte sit arbejde og løsninger ind i en teknisk- naturvidenskabelig kontekst (Rationel beslutningsmodel.)

Viden

Den studerende opnår viden om

- Den studerende har forståelse af metode som begreb, med henblik på at kunne tilegne sig centralt anvendte metoder inden for uddannelsens kerneområder.
- Metoder til strukturering af eget arbejde, herunder
  - problemformulering
  - vidensindsamling
  - databehandling
  - projektplanlægning
- Metoder til formidling af eget arbejde og resultater herunder
  - Rapportopstilling
  - Præsentationsteknikker
  - Modeller (fx 3D, Mock-ups, prototyper...)
- Har kendskab til forskellige kulturer, brancher og fagområders tilgang til og valg af metoder.

Færdigheder

Den studerende

- Kan beskrive centralt anvendte metoder inden for uddannelsens kerneområder.
- Kan anvende metoder til strukturering af eget arbejde med hensyn til
  - Tid
  - Ressourcer
  - Datagrundlag
  - Arbejdets kontekst
- Kan kritisk vurdere egne resultater
- Kan indgå i tværfaglige teams
- Kan formidle eget arbejde og resultater gennem
  - Begrundelse af, og henvisning til, benyttede metoder
  - Rapportskrivning
  - Præsentationer
  - Modeller (fx 3D, Mock-ups, prototyper)

Kompetencer

Den studerende

- Skal i en udviklingsorienteret praksisnær kontekst kunne udvælge og håndtere relevante metoder inden for uddannelsens kerneområder til løsning af identificerede problemstillinger.
- Kan deltage professionelt, og i praksis forholde sig til, samt inddrage relevante fagligheder og personer.

- Kan indsamle ny viden om og holde sig ajour omkring metoder indenfor uddannelsens kerneområder.
- Kan i en praksisnær kontekst inddrage rammebetingelser i valget af metodisk tilgang, til vidensindsamling og løsning.
- Kan i valget af metodisk tilgang, udvise et hensyn til forskellige interessenters kulturelle og faglige udgangspunkt.
- Kan benytte almindeligt anvendte IT værktøjer til vidensopsamling, dokumentation og præsentation.
- Kan deltage professionelt i tværfaglige teams

3.3.2. Produktudvikling – 9 ECTS

Kerneområdets funktion er at sætte den studerende i stand til at indgå i produktudviklingsprocessens tilrettelæggelse og gennemførelse, i forbindelse med udvikling af produkter, processer og heraf afledte serviceydelser.

Viden

Den studerende opnår viden om

- Metoder til systematisk udvikling af produkter, processer og services
- Kreative metoder til idegenerering
- Behovsanalyse
- Markeds- og forretningsforståelse
- Æstetik og design
- Visualiseringsmetoder
- Kravspecifikation

Færdigheder

Den studerende kan i produktudviklingsprocessen

- Skitsere
- Udarbejde funktionsanalyse
- Inddrage viden om marked og behov
- Begrunde og udvælge idéer udtrykt gennem konceptforslag – formidlet virtuelt eller fysisk
- Inddrage interessent- og brugerperspektiv
- Redegøre for resultater knyttet til forskellige faser i en produktudviklingsproces til relevante modtagere

Kompetencer

Den studerende kan

- Indgå i udviklingsarbejde og ideskabende processer i en systematisk produktudviklingsproces under hensyntagen til uddannelsens andre kerneområder
- Deltage og bidrage i tværfagligt teamsamarbejde
- Træffe selvstændige valg og beslutninger
- Formidle resultater fra produktudviklingsprocessens forskellige faser til relevante målgrupper
- Tilegne sig, og omsætte ny viden inden for kerneområdet

3.3.3. Konstruktion – 11 ECTS

Kerneområdetets funktion er at sætte den studerende i stand til at dimensionere og konstruere et fysisk produkt, på baggrund af de identificerede specifikationer og belastningsmæssige tilstande, og under skyldig hensyntagen til input og output fra de øvrige kerneområder.

Viden

Den studerende opnår viden indenfor følgende emneområder

- Statik og styrkelære
- Dimensionering af konstruktioner
- Almindeligt anvendte maskinelementer og begreber
- 3D modeller og grundlæggende FEM analyse

Den studerende har forståelse for, og kan reflektere over følgende teoretiske og metodiske emneområder:

- Skal have forståelse for dimensionering af produkter, og sammenhæng med øvrige beslutningsprocesser i et udviklingsforløb
- Skal have forståelse for tolerancesætningens indflydelse på fremstillingsprocesser, pris og et produktets anvendelse.

Færdigheder

Den studerende kan

- Foretage overslagberegninger på statisk bestemte konstruktioner
- Demonstrerer en praktisk fornemmelse af fysiske produkters udformning i relation til dets styrkemæssige formåen.
- Identificerer de forskellige spændingsformer der opstår i en belastet konstruktion.
- Identificere kritiske punkter i konstruktionen, og foretage en styrkeberegning og efterfølgende dimensionering af konstruktionen.
- Inddrage standardløsninger i udformningen af konstruktionen.
- Anvende 3D-programmer til modellering af enkle konstruktioner.
- Beregne og fastsætte relevante tolerancer for den givne konstruktion.
- Udfærdige en risikoanalyse.
- Formidle og dokumentere beregningsresultater til brug for den tekniske dokumentation.

Kompetencer

Den studerende kan

- Indgå i en faglig dialog omkring dimensionering af simple statisk bestemte konstruktioner, og kunne inddrage input fra, og output til de øvrige kerneområder i sit arbejde under særlig hensyntagen til:
  - Materialevalg
  - Producérbarhed
  - Montage
  - Funktion
  - Risikoanalyse (til brug for CE mærkning)
- Struktureret redegøre for sin dimensionering og sine konstruktionsløsninger.
- selvstændigt tilegne sig ny viden inden for kerneområdet.

3.3.4. Teknisk Dokumentation – 6 ECTS

Kerneområdetets funktion er at sætte den studerende i stand til at udfærdige teknisk dokumentation med korrekte godkendelseskriterier efter gældende normer og standarder.

Viden

Den studerende har viden om

- Viden om strukturen og sammenhængen i opbygning af en 3D-model
- Skal have kendskab til tekniske tegningstyper og hierarki i forhold til deres efterfølgende anvendelse
- Viden om gældende standarder og direktiver
  - Teknisk tegning, Stregtykkelser, afbildningsmetoder og tegningslayout
  - CE mærkning
  - Gængse fil standarder til eksport for CAM
- Viden om det samlede tekniske dossier og dets opbygning, formål og omfang
- Skal kunne forstå betydningen af tekniske dokumentationsformer i en global og juridisk kontekst.
- Skal have forståelse for den tekniske tegning som kommunikationsmiddel

Færdigheder

Den studerende kan

- Anvende 3D CAD software til opbygning af en 3D CAD model på både part- og assembly-niveau.
- Omsætte skitser og konceptbeskrivelser og konstruktionsberegninger til en 3D CAD model.
- Anvende 3D CAD software til udarbejdelse af tekniske produktionstegninger i henhold til gældende normer og standarder og efterfølgende anvendelse.
- Udarbejde illustrationer på basis af 3D modeller.

Kompetencer

Den studerende kan

- I et tværfagligt samarbejde, varetage og håndtere væsentlige dele af den tekniske dokumentation i et udviklingsforløb under hensyntagen til input og output fra de øvrige kerneområder.
- Selvstændigt holde sig opdateret indenfor 3D modellering og dokumentationsstandarder.

3.3.5. Materialer og fremstillingsprocesser – 9 ECTS

Kerneområdetets funktion er at sætte den studerende i stand til at foretage et kvalificeret valg af materialer og fremstillingsprocesser ud fra faglige og tværfaglige parametre.

Viden

Den studerende opnår viden om

- Fysiske egenskaber og egnede fremstillingsprocesser for:
  - Metaller, særligt stål og aluminium

- Plast, elastomerer og kompositter
- Træ
- Keramer
- Nye materialer
- Overfladebehandling og varmebehandling af diverse materialer
- Sammenføjningsteknologier
- Bearbejdningsprocesser
- Materialevalg i et bærdygtigt perspektiv.
- Materialeprøvning

Den studerende har forståelse for, og kan reflektere over

- Forståelse for materialeegenskaber og deres betydning i en produktudviklingsproces.
- Forståelse for produktionsprocesser og deres betydning for kvalitet og pris for det endelige produkt.

Færdigheder

Den studerende opnår færdigheder indenfor følgende

- Skal kunne vælge materialer ud fra materialeegenskaber og designkrav.
- Skal kunne anvise fremstillingsprocesser ud fra realiserbarhed ift. given praksis for materialet
- Skal kunne inddrage økonomiske overvejelser i valg af materialer og processer.
- Skal kunne vurdere både materiale og fremstillingsproces ud fra miljømæssige betragtninger.

Den studerende kan vurdere problemstillinger og bidrage til beslutninger indenfor følgende:

- Skal kunne udpege, vurdere og anbefale egnede fremstillingsprocesser.
- Skal kunne identificere relevante materialeegenskaber ift. et produkts funktion og der ud fra, vurdere og vælge egnede materialer.
- Skal kunne vurdere sammenhængen mellem materialer, fremstillingsprocesser og bæredygtighed.

Kompetencer

- Den studerende skal kunne indgå i en faglig dialog omkring valg af materiale- og fremstillingsprocesser under hensyntagen til de rammer der gives af de øvrige kerneområder.
- Den studerende skal på en konsistent og ensartet måde kunne redegøre for og formidle sine valg af materialer og processer.
- Den studerende skal selvstændigt kunne tilegne sig ny viden om materialeegenskaber og fremstillingsprocesser.

3.3.6. Virksomhedsteknik – 10 ECTS

Kerneområdetets funktion er at sætte den studerende i stand til at forstå og arbejde med virksomhedens styringssystemer.

Viden

Den studerende opnår viden om

- Virksomhedsøkonomi
- Produktionsstyringssystemer
- Kvalitetsstyring
- Virksomhedsorganisering
- Miljø, arbejdsmiljø og gældende lovgivning
- Internationalisering

Færdigheder

Den studerende kan

- Inddrage økonomi som en væsentlig del af beslutningsgrundlaget for egne løsninger, herunder
  - Vurdering af konsekvensen på resultatopgørelse og balance
  - Bidrage til opstilling af kalkulationer
  - Opstille og vurdere budgetter
- Bearbejde og vurdere på statistisk datamateriale i forbindelse med kvalitetsmålinger.
- Kan udarbejde instruktioner og procedurer til kvalitetsstyringssystemer
- Kan grafisk illustrere materiale og informationsflow i virksomheden

Kompetencer

Den studerende kan

- Indgå i et samarbejde om virksomhedens styring og planlægning med de øvrige kerneområder.
- Bidrage til udarbejdelse af en virksomheds forretningsplan.
- Skabe et samlet overblik over virksomhedens produktion og styringssystemer.
- Selvstændigt tilegne sig ny viden om kerneområdet.

3.3.7. Produktionsteknik – 7 ECTS

Kerneområdets funktion er at sætte den studerende i stand til at gennemføre produktionsteknisk forberedelse samt planlægge og udnytte en virksomheds produktionsaktiver.

Viden

Den studerende har viden om

- Fremstillings- og produktionsprocesser
- Produktionstekniske principper, herunder:
  - Produktionslayout
  - Proces- og vareflow
- Produktionsgrundlag
- Lageropbygning og lagerstyring
- Produktionsteknisk tidsgrundlag
- Disponering af produktionsressourcer
- Kostpriser
- Fysisk arbejdsmiljø ift. Produktionen
- Metoder til kontrolmåling

Færdigheder

Den studerende kan

- Udarbejde et produktionslayout
- Omsætte konstruktionsgrundlaget til produktionsgrundlag
- Udregne kostpriser
- Sammenholde løsningsalternativer ift. økonomi og ressourceforbrug

Kompetencer

Den studerende kan

- Indgå i en tværfaglig dialog med de øvrige kerneområder om produkt- og produktionsoptimering.
- Udarbejde produktionsplaner på baggrund af produktionsgrundlaget og metodiske planlægningsværktøjer.
- Selvstændigt tilegne sig ny viden om kerneområdet.

3.3.8. Automatisering – 5 ECTS

Kerneområdets funktion er at sætte den studerende i stand til at inddrage automation i egne løsninger inden for dels konstruktion af produkter, dels tilrettelæggelsen af produktionen i en given virksomhed.

Viden

Den studerende har viden om

- Styringsbegreber, teorier og metoder der anvendes indenfor automation
- Projektering af pneumatik og hydraulik
- Almindeligt anvendte elektroniske styrings løsninger
- Mekaniske komponenter der anvendes i forbindelse med pneumatik og hydraulik
- Emners opbygning i relation til automatiseret produktion

Færdigheder

Den studerende kan:

- Udarbejde et simpelt styringskredsløb
- Udarbejde en specifikation til en automatiseringsløsning
- Foreslå forbedringer af et produkt for at gøre det egnet til automatiseret produktion

Kompetencer

Den studerende kan

- lave en simpel specifikation, til brug for udvikling af automatiske løsninger i en produktion
- i udformningen af konstruktioner inddrage hensynet til en senere automatisk produktion af et givent emne eller produkt
- selvstændigt tilegne sig ny viden inden for kerneområdet
- foretage en vurdering af automatiseringsmuligheder ud fra en systembetragtning af produktionsanlæg.

3.4. Valgfri uddannelseselementer (Valgfag)

På uddannelsens 3. semester skal der vælges valgfag. Valgfagene bliver udbudt og beskrevet i valgfagskatalog på KEAs IT portaler.

3.5. Praktik

Praktikken tilrettelægges således, at den i kombination med uddannelsens øvrige dele bidrager til, at den studerende opnår læringsmålene. Praktikopholdet har til formål at sætte den studerende i stand til at anvende studiets metoder, teorier og redskaber gennem løsning af konkrete praktiske opgaver inden for uddannelsens kerneområder, og de valgfrie uddannelseselementer den studerende har fulgt.

Praktikken udgør 15 ECTS.

Læringsmål og indholdsbeskrivelse for praktikken udformes endeligt af den studerende i samarbejde med institutionen og virksomheden – under iagttagelse af opfyldelse af nedenstående læringsmål.

Læringsmål for praktik

Viden

Den studerende har viden om

- Den konkrete virksomheds overordnede økonomiske og organisatoriske forhold
- Den overordnede virksomhedsbeskrivelse – herunder produkter og markeder
- Den kontekst praktikken indgår i, i forhold til virksomheden
- Praktikantens egen rolle i relation til virksomheden

Færdigheder

Den studerende kan på et overordnet niveau og under vejledning:

- Planlægge og gennemføre egne arbejdsopgaver i virksomheden
- Anvende udvalgte tilegnede tekniske og analytiske arbejdsmetoder, der knytter sig til beskæftigelse inden for erhvervet
- Vurdere og formidle praksisnære problemstillinger og opstilling af løsningsmuligheder i virksomheden

Kompetencer

Den studerende kan på et overordnet niveau og under vejledning

- Håndtere og strukturere praktiske og faglige situationer i forhold til virksomheden
- Tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer i relation til erhvervet
- Deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang

Bedømmelse:

Bedømmelsesgrundlaget for prøven er de specifikke læringsmål, der er aftalt mellem kontraktens parter – studerende og virksomheden, og som er godkendt af skolen.

Praktikken afsluttes med en bedømmelse efter 7-trinsskalaen

3.6. Regler for praktikkens gennemførelse

Praktikophold har et omfang af 10 uger svarende til 15 ECTS-points. Praktikken er placeret på uddannelsens 4. semester, umiddelbart før de studerende skal skrive deres afsluttende projekt

Praktikken skal udføres som en af følgende praktiktyper: (Praktiktype beskrivelse findes på KEAs IT portaler)

1. Arbejdspladspraktik
2. Projektorienteret praktik
3. Virtuel praktik
4. Iværksætterpraktik
5. International praktik

Bortset fra iværksætterpraktik, kræver alle praktiktyper virksomhedssamarbejde med en kontrakt indeholdende opgaver og læringsmål, der godkendes af den studerende, virksomheden, samt praktikvejleder.

Kontrakten udfyldes via KEAs IT portaler.

3.7. Undervisnings- og arbejdsformer

På uddannelsen anvendes en bred vifte af undervisnings- og arbejdsformer eksempelvis:

- Klasseundervisning
- Gruppearbejde
- Case baserede øvelser
- Virksomheds ekskursioner
- Tværfaglig projektorienteret undervisning
- Studenteroplæg
- Cooperative learning
- Digitale læringsteknologier og læringsrum
- Workshops
- Selvstudium

Undervisnings- og arbejdsformer tilpasses de enkelte uddannelseselementer for at udvikle de studerendes viden, færdigheder og kompetencer. Undervisnings- og arbejdsformer lægger vægt på et professionsnært i uddannelsen ved at der veksles mellem teori og praktiske øvelser.

Undervisningens omfang tager udgangspunkt i at det er et fuldtidsstudie.

På produktionsteknologuddannelsen ser vi læring som en proces, der omfatter tilførsel af relevant viden og nye perspektiver på eksisterende viden kombineret med mulighed for alene og sammen med andre at arbejde med praksisnære opgaver under vejledning af underviserne.

Undervisningen foregår i videst mulig omfang som problemformuleret, projektorganiseret undervisning (PPU), virkelighedsnær og visionær. De studerende skal kunne se den røde tråd, forstå sammenhængen til verden udenfor, og deres fantasi og kreativitet skal bestandigt udfordres.

Der tænkes her på den anerkendte pædagogik, som går ud på, at de studerende lærer mest af deres egne erfaringer, altså ultimativt ved selv at gøre noget, i stedet for at

høre andre fortælle om det. De studerende skal have det mest basale for at komme i gang, herunder eksempler på løsningsmetoder. Underviserens rolle er at sikre, at de studerende har den basale viden, og at vejlede dem løbende.

Et af målene for uddannelserne - et mål som igen og igen understreges af aftagerne og af dimittender - er, at de færdiguddannede skal kunne arbejde anvendelsesorienteret og i samarbejde med andre, - de i skal være socialt kompetente og samarbejdsorienterede. Derfor er hovedparten af studiet tilrettelagt som gruppearbejde. Dette betyder, at man skal være til stede og deltage i gruppearbejdet, når gruppen forventer dette. Det forventes derfor også, at eventuelt besluttet fravær fra undervisningsstedet aftales med gruppen, ligesom fravær på grund af sygdom eller lignende straks rapporteres til gruppen.

Det understreges, at de studerende har medansvar for egen læring og al erfaring viser, at det kun er den studerende selv, som gennem interesse og indsats kan tilegne sig læring. Det er underviserne og KEAs ansvar at skabe sådanne rammer og en sådan inspiration, at den studerende føler sig inspireret til at lære.

3.8. Differentieret undervisning

Ikke relevant.

3.9. Læsning af tekster på fremmedsprog

Der vil forekomme tekster på engelsk til brug for undervisningen.

4. Internationalisering

4.1. Uddannelse i udlandet

Studiet er tilrettelagt således, at valgfagene er samlet på 3. semester, hvilket muliggør, at de studerende kan gennemføre dette semester som studieophold i udlandet.

Praktikopholdet samt afgangsprøvet på 4. semester kan ligeledes gennemføres i udlandet.

4.2. Aftaler med udenlandske uddannelsesinstitutioner om parallellforløb

Bliver løbende opdateret og kan følges på KEAs internet portaler.

5. Prøver og eksamen på uddannelsen

5.1. Prøverne på uddannelsen

Tidsmæssig placering	Prøve	90 ECTS fordelt på prøverne	Bedømmelse
2. semester	Produktudvikling til produktion	60	7 – trins skala
3. semester	Automation	5	7 – trins skala
	Valgfag	25	7 – trins skala
4. semester	Praktikprøve	15	7 – trins skala
	Afsluttende projekt	15	7 – trin skala

5.1.1. Prøveformer

2. Semester: 1. årsprøve er en mundtlig prøve med ekstern censur

- Skriftligt projekt jf. projektoplægget
- Mundtlig prøve:
  - Et gruppeoplæg hvor hvert enkelt medlem har 5 min. til fremlæggelsen.
  - Individuel eksamination

15 min. til spørgsmål til indhold og emnegrundlaget i projekterne.

3. Semester:

- 5 obligatoriske ECTS-point udprøves internt som multiple choice prøve
- 25 valgfags ECTS-point udprøves som beskrevet i valgfagskatalog på KEAs IT portaler.

4. Semester:

- Praktikeksamen: Praktikrapporten udgør bedømmelsesgrundlaget. Prøven har intern bedømmelse
- Afsluttende projekt med ekstern censur
  - Skriftligt projekt jf. projektoplæg
  - 15 min. til et individuelt oplæg.
  - 15 min. til spørgsmål til indholdet i projektet.
  - 10 min. til censur og efterfølgende karaktergivning.

5.1.2. Bundne forudsætninger - deltagelsespligt og aflevering

Der er ikke deltagelsespligt på studiet. En afgørende del af dette studiets berettigelse er dog at blive kompetent til at samarbejde med andre.. Studiet er bla. af den årsag baseret på gruppeprojektarbejde, og et tilfredsstillende udbytte vil kun nås ved at deltage i disse projekter. Vi anbefaler derfor, at de studerende deltager i undervisningen, herunder afleverer og fremlægger opgaver og projekter.

I eksamensformer hvor der evalueres på baggrund af et skriftligt arbejde er det en forudsætning at det skriftlige arbejde er afleveret til tiden og opfylder de opstillede formkrav for at man kan deltage i eksamen. Opfyldes forudsætningen ikke kan den studerende ikke gå til prøve før forudsætningen er opfyldt og den studerende har brugt et prøveforsøg.

De nærmere rammer og retningslinjer for de enkelte prøver fremgår af projektoplægget, som findes på intranettet.

For at deltage i en prøve er en forudsætning at det skriftlige projekt er afleveret rettidigt i henhold til projektoplægget, der er tilgængeligt via KEAs IT portaler ved semesterstart.

Deltagelsespligt – KEA Week:

Studerende på KEA har pligt til at deltage aktivt i KEA Week, der er et årligt fællesarrangement med et tema, der er fagligt relevant for alle studerende på KEA.

Studerende, der ikke deltager i hele arrangementet, skal i stedet deltage i en læringsaktivitet og gennemføre en vejledende prøve, der omhandler samme tema. Prøven er en multiple choice prøve, baseret på læsning af litteratur mv. indenfor samme tema som årets KEA Week. Prøven stilles ca. 2 uger efter KEA Weeks afslutning og efter gennemførelsen af den tilhørende læringsaktivitet. Prøven skal vise, om den studerende har tilegnet sig de centrale teorier, begreber og kompetencer indenfor KEA Weeks tema.

Studerende, der hverken deltager i KEA Week eller i læringsaktiviteten med tilhørende prøve, vil ikke have opfyldt kravet om deltagelsespligt til KEA Week, og konsekvensen er, at den studerende vil have forbrugt et eksamensforsøg på førstkommande ordinære eksamen (dvs. ikke re-eksamen) på sin uddannelse.

Den studerende kan ikke gå til eksamen på sin uddannelse, før den studerende har deltaget i afløsningsopgavens læringsaktivitet og den tilhørende vejledende prøve. Ovenstående gælder ikke, hvis den studerende bliver forhindret i at deltage i KEA Week og læringsaktivitet med tilhørende prøve på grund af deltagelse i praktikforløb, skrivning af afsluttende projekt, dokumenteret sygdom eller barsel.

5.1.3. Prøvernes tilrettelæggelse

Projektrapporten til 1. årsprøven udfærdiges i grupper. Det afsluttende projekt og praktikrapporten udfærdiges individuelt.

5.1.4. Prøver med ekstern bedømmelse

Se. pkt. 5.1 og pkt. 5.1.1

5.2. Placering af prøverne i uddannelsesforløbet

Se. pkt. 5.1

De præcise prøvetidspunkter bliver oplyst hvert semester via KEAs IT portaler.

5.3. Førsteårsprøven

1.års prøven er en stopprøve, der skal bestås inden udgangen af 1. studieår, for at den studerende kan fortsætte på uddannelsen. Prøven ligger ved afslutningen af 2. semester.

5.4. Krav til skriftlige opgaver og projekter

Ved afleveringer af projekter beskrevet i projektoplægget gælder følgende formkrav:

- Rapport og bilagsmappe afleveres samles i én mappe der komprimeres som ZIP fil
- Filnavn på projektrapport og bilag
  - Filnavnet på afleveringer er:
  - Klasse-grpnr. eller navn ved individuelle projekter – semester
Ex: gruppe: 1pA-gr3-e16.zip
Ex: individuel: 1pA-JanHansen-e16.zip
  - Bilagsnummer_titel
Ex: 01_budget.xls
- Titelbladet med følgende indeholde:
  - Projektets titel på dansk og engelsk
  - De studerendes fulde navne og et billede af deltagerne.
  - Skolens navn og logo, samt de tilknyttede undervisere/vejledere.
  - Virksomhedens navn, ved virksomhedstilknyttede projekter, og en kontaktperson
- Skriftstørrelsen skal ved normalskrift have punktstørrelsen 12.
(Overskrifter og titler mv. kan evt. have en større skriftstørrelse)

Ved afleveringer af valgfag gælder den prøveform, der er beskrevet i valgfagskataloget på KEAs IT portal.

Der vil for den enkelte aflevering i projektoplægget blive fastsat specifikke krav til projektets / opgavens indhold, form og sideantal. Kravene gøres tilgængelige via KEAs IT portaler ved semesterstart.

5.5. Krav til det afsluttende projekt

Det afsluttende eksamensprojekt evalueres ved en individuel ekstern prøve. Prøven består af en skriftlig projektrapport, en præsentation og en mundtlig eksamination. Bedømmelsen sker på grundlag af en samlet vurdering af projektet og den mundtlige præstation. Der gives én samlet karakter.

Prøven skal demonstrere, om den studerende samlet set har opnået uddannelsens læringsmål som defineret i bilag 1 til Bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelse inden for produktion.

Det afsluttende eksamensprojekt skal tage udgangspunkt i en praksisnær problemstilling, og problemformuleringen udarbejdes af den studerende i samråd med uddannelsesinstitutionen og en virksomhed. Institutionen godkender problemstilling og problemformulering.

Rapporten må maksimalt fylde 90.000 tegn inkl. mellemrum. Dette svarer til ca. 35 normalsider.

5.5.1. Hvad betyder formulerings- og staveevner for bedømmelsen?

Ved bedømmelsen af det afsluttende projekt, bliver der ud over det faglige indhold også lagt vægt på den studerendes formulerings- og staveevne. Vægtningen er 10 % på formulering og 90 % på det faglige indhold.

KEA kan dispensere for krav om formulerings- og staveevne for studerende der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

5.6. Anvendelse af hjælpemidler

Alle hjælpemidler, herunder elektroniske, er tilladt, med mindre andet fremgår af den enkelte prøve. KEA kan desuden fastsætte begrænsninger i adgangen til at anvende elektroniske hjælpemidler af kapacitetsmæssige grunde.

5.7. Særlige prøvevilkår

For eksaminander med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse samt til eksaminander med tilsvarende vanskeligheder kan der aftales særlige prøvevilkår, hvor dette er nødvendigt for at ligestille eksaminanden med andre eksaminander i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med hjælpen ikke sker en ændring af prøvens niveau. For eksaminander med ikke-dansk baggrund kan der i prøver uden hjælpemidler tillades en ordbog.

Ansøgning om særlige prøvevilkår skal være skriftlig og indsendes til uddannelsens leder senest 1 måned inden prøvens afholdelse. Dokumentation på funktionsnedsættelse vedlægges ansøgning. Hovedregler for tildeling af ekstra eksaminationstid er, at der tillægges 25 % til eksaminations- og forberedelsestiden.

5.8. Syge- og omprøver

Studerende der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller ved dødsfald i nærmeste familie, får mulighed for at

aflægge prøven snarest muligt. Er det en prøve der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf. Sygeprøven kan være identisk med næste ordinære prøve. Den studerende skal selv orientere sig om, hvornår sygeprøven afvikles.

Sygdom skal dokumenteres ved lægeerklæring og KEA skal seneste have modtaget lægeerklæringen tre hverdage efter prøvens afholdelse. Dokumenteres sygdom ikke, har den studerende brugt et prøveforsøg. Den studerende betaler selv for indhentelse af lægeerklæring.

5.9. Det anvendte sprog ved prøverne

I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne hovedsageligt på dansk. Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk. Såfremt en studerende har ønske om at aflægge eksamen på et andet sprog, skal skriftlig ansøgning indgives til uddannelsens leder senest 2 måneder inden eksamen afholdes, og der skal være væsentlige grunde hertil.

5.10. Studiestartprøven

Der afholdes en studiestartprøve på uddannelsen. Prøven har til hensigt at vurdere, om en studerende reelt er startet på uddannelsen.

Studiestartprøven afholdes senest to måneder efter uddannelsens start, og resultatet skal være meddelt den studerende senest to uger efter prøvens afholdelse. Prøven vurderes som bestået eller ikke bestået. Er prøven ikke bestået, har den studerende mulighed for at deltage i en omprøve, der afholdes senest tre måneder efter uddannelsens start. Den studerende har i alt **to forsøg** til at bestå studiestartprøven.

Prøven er en multiple choice prøve. Prøven omhandler

- Studiets opbygning og form
- Studiets overordnede faglige indhold
- Viden om praktiske forhold, kommunikationsveje og it.

Prøven er skriftlig og bedømmes bestået/ikke bestået. Prøven er bestået, hvis 80 % af besvarelsen er korrekt

Hvis prøven ikke bestås i andet forsøg, udskrives den studerende fra uddannelsen.

5.11. Brug af egne og andres arbejder (plagiat)

Projekter og øvrigt materiale i forbindelse med prøver skal udarbejdes af den studerende selv.

Hvis den studerende udgiver andres arbejde for at være sit eget (plagiat) eller anvender eget tidligere bedømt arbejde uden kildehenvisning, bliver den studerende bortvist fra prøven.

Bortvisning kan også ske efter, at prøven er afholdt.

Bortvisning fra en prøve pga. snyd betyder, at en eventuel givet karakter bortfalder, samt at den studerende har brugt et prøveforsøg.

Om plagiat se www.stopplagiat.nu.

5.12. Eksamenssnyd og forstyrrende adfærd ved eksamen

Snyd til prøver og eksamen behandles efter reglerne i bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen).

Hvis en studerende snyder til en prøve, bliver den studerende bortvist fra prøven.

Hvis der snydes under skærpende omstændigheder, kan den studerende bortvises fra uddannelsen i en kortere eller længere periode. Med bortvisningen for snyd under skærpende omstændigheder følger en skriftlig advarsel om, at gentagelse kan medføre varig bortvisning fra uddannelsen.

Snyd er eksempelvis:

- Uretmæssigt at modtage hjælp under prøven
- Uretmæssigt at give hjælp til andre under prøven
- At udgive andres arbejde for sit eget (plagiat – se www.stopplagiat.nu), se også afsnit 5.15
- At anvende eget tidligere bedømt arbejde uden henvisning, se også afsnit 5.15
- At anvende hjælpemidler, som ikke er tilladte til den pågældende prøve

Bortvisning fra en prøve pga. snyd betyder, at karakteren bortfalder, samt at den studerende har brugt et prøveforsøg.

Hvis en studerende udviser **forstyrrende adfærd** under en prøve, kan institutionen bortvise den studerende fra prøven. I mindre alvorlige tilfælde giver institutionen først en advarsel.

6. Andre regler for uddannelsen

6.1. Regler om mødepligt

Den studerendes tilstedeværelse og aktivitet på studiet er nødvendig i stor udstrækning, men KEA ønsker ikke at stille krav om mødepligt til al undervisning på uddannelsen. Der er dog i de enkelte semesterforløb aktiviteter, som den studerende skal deltage i. Det drejer sig om:

- Evalueringer og eksaminer. Udeblivelse herfra bliver behandlet efter reglerne for eksamen.
- Statusophængninger, skriftlige og mundtlige statusprøver samt aktiviteter, som i semesterbeskrivelserne er beskrevet som aktiviteter med mødepligt, for eksempel opgaveintroduktioner og virksomhedsbesøg. Gentagne udeblivelser herfra medfører, at den studerende vil blive betragtet som ikke-studieaktiv med de heraf følgende konsekvenser, fx at SU-styrelsen vil blive underrettet.

6.2. Merit

Beståede uddannelseselementer ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelsen.

Den studerende har pligt til at oplyse om gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse og om beskæftigelse, der må antages at kunne give merit. Uddannelsesinstitutionen godkender i hvert enkelt tilfælde merit på baggrund af gennemførte uddannelseselementer og beskæftigelse, der står mål med fag, uddannelsesdele og praktikdele. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering.

6.3. Forhåndsmerit

6.3.1. Meritaftaler for fag, omfattet af studieordningens fællesdel

Den studerende kan ansøge om forhåndsmerit. Ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller udlandet har den studerende pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer. Den studerende skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at institutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger. Ved godkendelse af forhåndsmerit anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om uddannelsen.

6.4. Meritaftaler for fag, omfattet af studieordningens institutionsdel

KEA kan, efter en faglig vurdering, godkende, at gennemførte / beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

6.5. Kriterier for vurdering af studieaktivitet

Hvis den studerende ikke er studieaktiv eller udviser faldende studieaktivitet som defineret i pkt. 5.1.2 indkaldes den studerende til samtale. Samtalen skal resultere i en aftale imellem den studerende og KEA om hvordan den studerende vil indhente det forsømte og indgå aktivt i det resterende semester. Møder den studerende ikke op til samtalen kan uddannelsens ledelse vælge at indstille den studerende til ikke at modtage SU på grund af manglende studieaktivitet til SU-styrelsen. SU-styrelsen kan herefter træffe afgørelse om at retten til SU bortfalder.

6.6. Udskrivning ved manglende studieaktivitet

Indskrivningen på uddannelsen kan bringes til ophør for studerende, der ikke har bestået mindst én prøve inden for en sammenhængende periode på mindst 1 år. Studieaktiv er i denne sammenhæng defineret ved eksamensaktivitet, hvor den studerende som minimum har opnået karakteren 02.

6.7. Dispensationsregler

KEA kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen eller institutionerne. Dispensation kan gives efter skriftlig ansøgning på baggrund af *usædvanlige forhold*.

6.8. Klager

Klager over prøver behandles efter reglerne i eksamensbekendtgørelsens kapitel 10.

Hvornår skal du klage? Klager over eksamensforløb og karaktergivning skal indsendes senest 14 dage efter at bedømmelsen (karakteren) er blevet meddelt eller offentliggjort.

Hvordan skal du klage? Du skal – individuelt - indgive en skriftlig og begrundet klage til uddannelsesinstitutionen. Klager der indgives af flere studerende i fællesskab kan blive afvist.

Hvad kan du klage over? Du kan klage over eksaminationsgrundlaget, prøveforløbet eller bedømmelsen (karakteren).

Hvem behandler klagen? Klager behandles normalt af uddannelsesinstitutionen. Undtaget er dog klager over prøvegrundlaget, hvis prøven er udstedt af Styrelsen for Videregående Uddannelser. I disse tilfælde videresendes klagen til Styrelsen sammen med uddannelsesinstitutionens udtalelse.

Mulighed for anke af faglige spørgsmål: Hvis du ikke får medhold i en klage vedrørende faglige spørgsmål, kan du indbringe afgørelsen for et ankenævn, der nedsættes af uddannelsesinstitutionen. Anken skal være skriftlig og begrundet. Anken sendes til uddannelsesinstitutionen senest 2 uger efter, at du har fået meddelt afgørelsen.

Mulighed for klage over retlige mangler: Du kan klage over retlige mangler ved afgørelser truffet i forbindelse med ombedømmelse af prøven (dvs. efter ombedømmelse, som er tilbudt af uddannelsesinstitutionen), eller i forbindelse med ankenævnets afgørelse. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen inden for en frist på 2 uger fra den dag, hvor du har fået meddelelse om afgørelsen. Uddannelsesinstitutionen træffer herefter afgørelse.

Klage over øvrige retlige mangler i afgørelser truffet af uddannelsesinstitutionen i henhold til eksamensbekendtgørelsen, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen inden for en frist på 2 uger fra den dag, hvor du har fået meddelelse om afgørelsen. Klagen adresseres til Styrelsen for Videregående Uddannelser, men indgives til uddannelsesinstitutionen, som afgiver udtalelse inden klagen videresendes til Styrelsen.

Hvad er faglige spørgsmål og hvad er retlige mangler?

Faglige spørgsmål: Er bedømmelsen korrekt ud fra en faglig vurdering af din præstation? Er du eksamineret i det korrekte pensum? Er der dele af opgaven, som eksaminator og censor ikke har bedømt eller forstået? Er der mangler ved forholdene under prøvens afholdelse?

Retlige mangler: Retlige mangler kan for eksempel være, hvis der i forbindelse med prøven eller sagsbehandlingen er tale om

- Inhabilitet,
- at retsreglerne er anvendt forkert,
- at der ikke er foretaget partshøring,
- at der ikke er foretaget sagsoplysning,
- at der er anvendt forkert procedure
- at der ikke er givet klagevejledning i forbindelse med en afgørelse